

Šeštųjų elektroninio pašto varžybų atgarsiai

JŪRATĖ AUŠRAITĖ
IRMA STASIUKAITYTĖ

Šįmet elektroninio pašto varžybose panoro dalyvauti 95 dalyviai. Monetos metimo loterijoje laimėjo šie dalyviai (skliaustuose – registracijos numeris):

- Mantas Masevičius (1)**
- Lina Šiukštaitė (2)**
- Aurimas Rapečka (4)**
- Marius Misiūnas (12)**
- Mantas Tarota (30)**
- Tomas Poškevičius (40)**

Varžybų dalyviai puikiai įveikė pateiktą užduotį, tad išrinkti geriausius buvo nelengva. Sveikiname tiksliausių ir aiškiausių atsakymų autorius:

- 1. Aurimą Rapečką**
- 2. Arūną Urošką**
- 3. Arūną Kontrimą**
- 4. Darių Kulonį**
- 5. Evaldą Pumputį**
- 6. Romantę Bučienę**

Konkurso prizininkai ir loterijos laimėtojai redakcijai el. paštu kompjuiterija@lytas.lt turėtų parašyti, kur jie pageidauja atsiimti prizą.

Klausimus dalyviams siuntė trys „nežiniukai“. Jų laiškus pateikiame be kreipinių ir parašų.

Pirmas klausimas

Dažnai laiškus išsiunčiu paskubomis ir tik išsiuntusi pastebiu, kad esu padariusi klaidų. Ar yra pašto programų, kurios galėtų patikrinti laiško rašybą? Jei yra, nurodykite bent vieną jų ir parašykite, kokius veiksmus reikia atlikti, kad rašyba būtų patikrinta.

Klausimas nesudėtingas, nes programų, galinčių patikrinti lietuvių kalbos rašybą, jau yra. Tai – su lietuvininti raštinės programų pakeitai „MS Office XP“ ir „MS Office 2003“, kurių rašybos tikrinimo priemonėmis naudojasi pašto programos „Outlook“ ir „Outlook Express“. Į naujas atvirųjų programų versijas „Mozilla 1.4.1-1LT“ (<http://aldona.mii.lt/pms/lok/mozilla/>) „Thunderbird 0.5-1LT“ (<http://aldona.mii.lt/pms/lok/thunderbird/>) įdiegti tikrinimo komponentai. Lieka tik nurodyti, kurį mygtuką paspausti, kad būtų patikrinta rašyba, arba apsidrausti, kad netyčia nebūtų išsiųstas nepatikrintas laiškas, nes rašybos tikrinimo funkcijas atlieka visos naujesnės programos.

Daugelis varžybų dalyvių patarė, kaip įdiegti rašybos tikrinimo komponentus („Juodos avys“, „Litera 2001“, „Rašyba 2002“), ir pa-

rašė angliškų komandų pavadinimus. Iš to galima spręsti, kad dar daugelis jų naudoja senesnėmis programomis.

Kai kurie varžybų dalyviai rašė negalį tiksliai atsakyti, kaip sutvarkyti programą, nes nebuvo paminėta pašto programa. Tačiau juk buvo prašoma nurodyti bet kurią programą. Labai svarbu, kad ekspertas mokėtų iš laiško antraštės nustatyti, kokia programa buvo išsiųstas laiškas.

Kai kuriuose laiškuose pasitaikė rašybos klaidų. Tokios rašliavos nekelia pasitikėjimo ekspertu, kuris aiškina apie rašybos tikrinimo priemones, tačiau pats jomis nesinaudoja.

Antras klausimas

Susiginėjau su draugu. Jis sakė, kad yra serverių, kurie apie klaidas praneša lietuviškai. Pavyzdžiui, vietoj angliško pranešimo apie nerastą tinklalapį, kurį dažniausiai matome štai tokį: ERROR 404: the page cannot be found in our server. Check the address..., jis informuoja lietuviškai.

Mano draugas teigia, kad kvalifikuoti svetainių administratoriai serverį sutvarko taip, kad apie nerastą tinklalapį būtų informuojama ta kalba, kuria parašyta svetainė. Gal galėtumėte patikslinti, ar tikrai yra tokių serverių, ir jei galite, parašykite bent tris serverių adresus, informuojančius apie šią situaciją lietuviškai.

Daugelis dalyvių atsakė teisingai: taip, tokių serverių yra ir juos nesudėtinga rasti. Kai kurie aiškino, kad neradęs puslapio serveris sugeneruoja 404 kodo klaidą. Tokiu atveju, atsižvelgiant į programą, kuria sukurta svetainė, galima nurodyti, kad būtų atverstas puslapis su pranešimu apie klaidą. Pavyzdžiui, „Kompiuterijos“ svetainėje neradus puslapio atsiranda pranešimas: „Jei į šį puslapį patekote pasinaudoję nuoroda „Kompiuterijos“ puslapyje, prašome pranešti apie tai adresu...“

Galima parengti ir dvikalbius (ar net daugiau kalbų) pranešimus.

Štai ką gali pamatyti svetainės lankytojas:

Trečias klausimas

Parsišunčiant duomenų saugyklos katalogą <ftp://aldona.mii.lt/pub/MII/PMS/elpavar/> atsitinka keistas dalykas. Kataloge yra 10 rinkmenų (failų, bylų), bet programa nukopijuoja tik 9 ir praneša, kad vienos bylos nukopijuoti negali, nes tokia byla jau yra. Tačiau iš kur ji galėjo atsirasti mano kompiuteryje, jei iš pradžių katalogas buvo tuščias? Kodėl nukopijuoja visų dešimties? FTP kataloge visos dešimt rinkmenų pavadintos skirtingai. Bandžiau konsultuotis su kolega, bet jis parašė, kad pasiisuntė katalogą su visomis bylomis sėkmingai – jokių nesklandumų nepasitaikė. Ar galėtumėte išbandyti šią situaciją ir paaiškinti, kodėl taip atsitinka ir kodėl mūsų kompiuteriai elgiasi skirtingai?

Ir šis klausimas buvo nesudėtingas. Problema ta, kad nurodytame FTP serveryje buvo dvi rinkmenos – *Bbc.txt* ir *bbc.txt*. Serverio operacinė sistema – *Linux*, o jos rinkmenų varduose skiriamos didžiosios ir mažosios raidės. *Windows* operacinės sistemos rinkmenų vardų didžiosios ir mažosios raidės laikomos vienodomis. Beje, naujesnėse *Windows* versijose rinkmena, kuri traktuojama kaip turinti tą patį vardą, automatiškai pervardijama kitu vardu (pridedant numeraciją). Klausėjo draugas greičiausiai naudoja *Linux* arba *Unix* operacinę sistemą, todėl rinkmenos jis atsisiuntė be trukdžių.

Šis klausimas varžybų dalyviams buvo sudėtingiausias. Sulaukėme daug įdomių ir kūrybingų atsakymų:

„Ši problema galėjo kilti dėl to, kad rinkmena jau anksčiau galėjo būti siųsta ir nutrūko siuntimas, todėl OS ją pripažįsta kaip egzistuojančią“.

To negali būti, nes nutrūkus siuntimui operacinė sistema rinkmenos arba visai nejrašys, arba įrašys tik jos dalį, bet tuomet ji bus matoma.

Tačiau klaidų darė ne tik varžybų dalyviai. „Nežiniukai“ nuoširdžiai dėkoja Arūnui Kontrimui ir Liudmilai Norkaitienei už pastabas dėl elektroninių laiškų rašymo etiketo.